

LYSE KRAFT DA
Breiflåtveien 18
4017 STAVANGER

Vår dato: 21.12.2021
Vår ref.: 202119490-2
Deres ref.:

NVEs vurdering av søknad om fortsatt drift av tre aggregat i Lysebotn I kraftverk

NVE har i brev av 8.12.2021 mottatt søknad om fortsatt drift av tre aggregat med inntil 120 MW i Lysebotn I kraftverk ut april 2022.

Lyse Kraft DA søker om midlertidig tillatelse til å kjøre Lysebotn I kraftverk, samtidig med Lysebotn II kraftverk ut april 2022. Bakgrunnen for søknaden er å tilføre kraftsystemet mer effekt i en situasjon hvor effektbehovet for kommende vinter ser ut til å bli betydelig. Tiltaket kan gjennomføres omgående uten nye inngrep.

Eksisterende anlegg og konsesjonsforhold

Lysebotn I kraftverk er bygd i medhold av konsesjon gitt 19.11.1948, endret 22.10.1954 og 20.12.1957. Lysebotn I kraftverk ligger i Lysebotn innerst i Lysefjorden i Sandnes kommune i Rogaland. Deler av magasinene og nedbørfeltet ligger i Hjelmeland kommune. Kraftverket utnytter et fall på 610 meter fra inntaksmagasinet Storetjern til Lysefjorden. Lyse kraft oppgir at kraftverket startet sin produksjonen i 1953 og ble videre utvidet i 1964. Den 5. juli 2007 ble en ny utvidelse vurdert konsesjonsfritt med forutsetning om at nytt Lysebotn II kraftverk skulle følges opp med hjemmel i de eksisterende vilkårene for Lysebotnutbyggingen. Vurderingen ble gjort på bakgrunn av at det skulle etableres ny tilløpstunell og økt installert effekt. Høsten 2018 ble kraftverket Lysebotn I tatt ut av ordinær drift, og nytt Lysebotn II kraftverk ble satt i produksjon. Grunnet oppstartsproblemer i Lysebotn II kraftverk, så har den gamle Lysebotn I kraftstasjon periodevis vært i delvis produksjon. Lyse Kraft DA orienterte om at de planla å stenge ned det siste av de tre gamle aggregatene for godt i løpet av et års tid. Dette har NVE fått til orientering tidligere.

Den 14.10.2021 vurderte NVE en planlagt etablering av nytt aggregat i Lysebotn I kraftverk som konsesjonsfritt. I den forbindelse ble det gjennomført en begrenset høring. Det kom ingen innvendinger mot tiltaket, så lenge alle inngrep skulle skje inne i kraftstasjonen. Det ble likevel gjort oppmerksom på problemstillinger og allmenne interesser i reguleringsområdet utenfor.

NVEs vurdering

Ingen må iverksette vassdragstiltak som kan være til nevneverdig skade eller ulempe for noen allmenne interesser i vassdraget uten å ha konsesjon. Dette følger av vannressursloven § 8. Det er nye negative virkninger ut over den eksisterende situasjonen som skal vurderes, og det er kun skade eller ulempe, altså negative virkninger som er relevant. Hovedsakelig er det virkninger i selve vannstrengen som skal tas i betraktning.

Kunnskapsgrunnlag

NVE har mottatt forespørsel om fortsatt drift av tre aggregat i Lysebotn I fra Lyse kraft DA. Selskapet har redegjort for allmenne interesser som kan bli berørte ved endret vannuttak oppe i magasinene. NVE har i tidligere saksbehandling mottatt informasjon gjennom høring av planlagt etablering av nytt aggregat i Lysebotn I. Dette sammen med kjent kunnskap og vår egen erfaring, mener vi er tilstrekkelig til å vurdere tiltakets virkninger, tatt i betraktning tiltakets omfang og risiko for skade, jf. naturmangfoldloven § 8. NVE mener derfor at føre-var-prinsippet i naturmangfoldlovens § 9 ikke er relevant i denne saken.

Mulige skader og ulemper for allmenne interesser

Tiltakshaver ønsker i perioden fram til april 2022 ved behov å kunne kjøre aggregatene i Lysebotn I samtidig med Lysebotn II.

Tiltaket omfatter ingen nye inngrep og kan settes i verk omgående. Etter NVEs vurdering vil drift av både Lysebotn I kraftstasjon og Lysebotn II kraftstasjon, endre tapperegimet fra magasinene noe. Sett i lys av verdiene som kan bli påvirket av endret reguleringsregime og at tiltaket vil pågå i en begrenset periode vinterstid, mener NVE at tiltaket ikke vil føre til nevneverdig ulempe eller skade for allmenne interesser i eller rundt vassdraget. Vi legger da til grunn at manøvreringsregimet ikke endrer seg vesentlig. Drift av begge stasjonene er også vurdert i vedtak av 14.10.2021 men da med et mindre aggregat i Lysebotn I kraftstasjon.

NVE er tidligere gjort oppmerksom på at det er registrert en trekkvei for villrein forbi den sørlige vannkanten til Strandvatn, og at store deler av området inngår i leveområdet for villrein. Denne delen av leveområdet er i all hovedsak barmarksbeite for bukker og mindre flokker. Statsforvalteren har påpekt at hensynet til villrein og aktuelle avbøtende tiltak må tillegges vekt. NVE har merket seg at det i den sørlige enden av Strandvatnet både er vannvei inn og ut, så isforholdene er sannsynligvis sterkt påvirket både ved innløpstunnel og utløpstunnel også under dagens forhold. Endret reguleringsregime vil kunne gi noe endrede isforhold. NVE legger vekt på at isforholdene allerede er påvirket over flere år, slik at både regulant og ev. høringsparter har erfaringer med forholdene. NVE er ikke kjent med at isforhold har vært eller er et problem for rein under dagens forhold. NVE har likevel i e-post av 20.12.2021 bedt Lyse kraft om deres vurdering knyttet til reguleringsregimet. I e-post av 21.12.2021 oppgir Lyse Kraft at det å kjøre ut vannet til Strandvatn gjennom Lysebotn I kraftverk i stedet for Lysebotn II kraftverk vil gi en mer skånsom vannstandsvariasjon i Strandvatn. Videre oppgir Lyse Kraft at de vil fortsette å følge dagens strategi for regulering av Strandvatn for å unngå risiko for erosjon.

NVE registrerer at dette er et midlertidig tiltak med begrenset varighet til april 2022. Tiltaket har til hensikt å tilføre kraftsystemet mer effekt i en situasjon hvor effektbehovet for kommende vinter ser ut til å bli betydelig. NVE legger vekt på at virkningene av å kjøre tre aggregater er kjent, da disse har vært i drift fram til 2018 og periodevis etter 2018. NVE er ikke kjent med at tidligere periodevis kjøring av de tre aggregatene i Lysebotn I har medført ulemper av nevneverdig betydning for allmenne interesser.

NVE har i ettertid av konsesjonspliktavurderingen av 14.10.2021 blitt gjort oppmerksom på en fiskesperre som hindrer fisk å gå inn i turbinene, som er pålagt av Miljødirektoratet. Lyse Kraft har i e-post av 21.12.2021 bekreftet at fiskesperren i utløpet av Lysebotn I kraftverk er intakt. NVE forutsetter at tidligere pålagte tiltak fortsatt fungerer etter hensikten.

NVE har bedt Lyse Kraft redegjøre for endret ferskvannstilførsel til Lysefjorden. Lyse kraft viser til at den samlede ferskvannstilførselen vil bli uendret. Ser en på maksimal tilførsel når begge kraftverkene er i drift, vil den totale ferskvannsbelastningen øke fra 60 m³/s til 85 m³/s pga økt samlet slukeevne. Til sammenligning er middelflommen i opprinnelig vassdrag 142 m³/s. Kraftverksutløpene fra Lysebotn I kraftverk og Lysebotn II kraftverk har en avstand på om lag en km, der Lysebotn II kraftverk har et dykket utløp mens Lysebotn I kraftverk har utløp i overflaten. Ferskvannstilførselen er beregnet til å øke med ca. 8% i perioden begge kraftverkene er i drift. NVE mener dette ikke er av et slikt omfang at det ikke kan aksepteres drift i den planlagte perioden

Konklusjon

Samlet sett vurderer vi at fortsatt drift av tre aggregat i Lysebotn I ikke vil føre til nye ulemper eller skader for allmenne interesser av et slikt omfang at det utløser behov for konsesjon etter vannressursloven.

Øvrige merknader

NVE har ikke vurdert om det er ledig nettkapasitet på alle spenningsnivå. Det er tiltakshavers eget ansvar å sørge for nødvendige avklaringer.

Vi anbefaler at det tas kontakt med lokal områdekonsesjonær for slik avklaring. Har kraftverket en merkeytelse over eller lik 100 kVA, gjør vi oppmerksom på krav om forbruksavgift på elektrisk kraft, se rundskriv om dette på www.toll.no. Rundskrivet kan også fås på nærmeste tollsted.

Om klage og klagerett

Det kan være utfordringer knyttet til koronaviruset, blant annet for saker som ønskes behandlet politisk. Dersom det ikke er mulig å sende en klage innen tre uker, må det sendes en begrunnet søknad om utsatt klagefrist til nve@nve.no. Se også informasjon om frister i forbindelse med koronapandemien på våre nettsider: <https://www.nve.no/nytt-fra-nve/andre-nyhetssaker/nves-frister-gjelder-som-normalt-soknader-behandles-enkeltvis/>.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages, se orientering om rett til å klage på siste side.

Med hilsen

Inga Nordberg
direktør

Carsten Stig Jensen
seksjonssjef

Godkjent av Carsten Stig Jensen
Seksjonssjef

Rune Flatby
Spesialrådgiver

Godkjent i henhold til NVE sine interne rutiner.

Mottakerliste:

LYSE KRAFT DA

Kopimottakerliste:

HJELMELAND KOMMUNE
ROGALAND FYLKESKOMMUNE
SANDNES KOMMUNE
STATSFORVALTAREN I ROGALAND

Orientering om rett til å klage

Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Olje- og energidepartementet (OED), men sende den til NVE. NVEs e-postadresse er: nve@nve.no . NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til OED.
Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket.
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. • I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av OED som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller OED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.